

Марат Оспанов атындағы Батыс Қазақстан мемлекеттік медицина университеті

Студенттің өзіндік жұмысы

Тақырыбы: Химиялық қару

Кафедра: Жаратылыстану ғылыми пәндер кафедрасы

Дисциплина: Тіршілік әрекетінің қауіпсіздік
негіздері

Мамындағы: Қоғамдық денсаулық сақтау
Группа: 205

Тексерген: Жиенгалиева А.Н

Орындаған: Мералыев И.Ж.

Жоспары:

Кіріспе

Негізгі бөлім:

Улы заттардың жіктелуі

- 1) жүйке жансыздандыратын;
- 2) теріні іріңдеткіш;
- 3) жалпы улы әсерлі;
- 4) психохимиялық;
- 5) тітіркендіргіш

Адам ағзасына әсері

Химиялық қарудан қорғану

Қорытынды

Химиялық қару

- Бұл улағыш улағыш заттар мен оларды қолдану құралдары. Улағыш заттар деп ұрыстық қолдануда адам күшін жаппай шығынға ұшыратуға арналған токсинді химиялық қосындыларды айтады. Улағыш заттар химиялық қарудың негізін құрайды да, шетелдік мемлекеттер армияларының қару-жарағына кіреді

Химиялық Қару

- **Химиялық қару** — уландырғыш заттар мен құралдарды қолдануға арналған машиналар, приборлар, қару-жарақтар. Химиялық қару жаудың адам күшін жаппай қырып-жоюға арналған. Сондай-ақ белгілі бір жерлерді, қару-жарақты, әскери техниканы, әр түрлі тыл нысандарын уландыру үшін де қолданылуы мүмкін.

Химиялық қарудың тиімділігі, көбінесе метеорологиялық жағдайларға, жердің жайына байланысты. Мысалы, ауа райы желді болса, уландырғыш заттардың таралатын аймағы ұлғайып, жел тымық болса, уландырғыш заттар бір жерде ұзақ тұрып қалады. Химиялық қаруды алғаш немістер 1915 жылы 22 сәуірде Шпредегі (Бельгия) шайқаста қолданды. Содан кейін басқа армиялар да қолдана бастады. 1-дүниежүзілік соғыс жылдарында тек ағылшын, француз және АҚШ армияларында ғана Химиялық қарудан 450 мыңдай адам шығын болды.

Адам организмiне әсерiнiң сипатына қарай УЗ былай сараланады:

-

- 1) жүйке жансыздандыратын;
- 2) теріні іріңдеткіш;
- 3) жалпы улы әсерлі;
- 4) психохимиялық;
- 5) тітіркендіргіш

Зақымдаушы
әрекетінің
басталуының
жылдамдығына
қарай УЗ
өлтіретін, саптан
шығаратын және
қысқа уақытқа
шығаратын УЗ
болып бөлінеді

Жүйке жансыздандыратын әрекетті УЗ

- Зарин- түссіз не сарғыш зат. Иісі жоқ, қыста қатпайды. Қай қатынаста болсын сумен, органикалық еріткіштермен араласады, майларда жақсы ериді.

Ви – икс (VX) –ұшпалы емес, түссіз сұйық, иісі жоқ, қыста қатпайды. Суда біршама, ал органикалық еріткіштер мен майда жақсы ериді. Ашық су қоймаларын өте ұзақ мерзім- 6 айға деңін зақымдайды. Негізгі ұрыстық күйі ұсақ дисперсті аэрозоль.

Заман қасиеттері жағынан зарин мен ви – икс аралығындағы жағдайда. Ағзаға қай әдіспен түскенде де адамды зақымдайды.

Олар бу тәрізді және тамшы – сұйық күйде болуы мүмкін, ағзаға тыныс органдары, тері, асқазан – ішек жолы арқылы тамақпен және сумен бірге түседі, жүйке жүйесін зақымдайды.

Тері – іріңдік әрекетті УЗ

- Иприт – аздап сарғыш не қара – қоңыр, сарымсақ, не қыша иісі шығып тұратын, органикалық еріткіштерде жақсы, суда нашар еритін сұйық. Иприт төңіректі жазда 2 тәулікке дейін, қыста 2 – 3 апта зақымдай алады.
- Люизит- қазтамақ жапырағының иісі бар қара- қоңыр майлы сұйық. Токсиндігі жөнінен иприттен үш есе асып түседі. Ағзаға түскеннен кейін, зақымдану белгілері білінеді: әуелі жөтелтеді, түшкіртеді, мұрыннан су ағады, жүрек айнаиды, бас ауырады, дауыс шықпай қалады, құстырады, әл құриды.

Тұншықтырғыш әрекетті УЗ

- Фосген – түссіз газ, ауадан 3,5 есе ауыр, қызған шөп не шіріген жеміс иісі шығып тұрады. Суда нашар ериді және онда тез ыдырайды. Ұрыстық күйі – бу. Төңіректегі тұрақтылығы 30-50 минут, орлар мен сайларда 2-3 сағатқа дейін тұрып қалуы мүмкін.

Психохимиялық әрекетті УЗ

- BZ - иіссіз, ақ кристалл зат, суда ерімейді, хлороформда, дихлорэтанда және қышқылданған суда жақсы ериді. Негізгі ұрыстық күйі – аэрозоль. BZ ағзаны ауамен дем алғанда және зақымдалған тамақ пен су тұтынғанда зақымдайды.

Ұрыстық қолдану сәтінде УЗ бу
тәрізді (газ), аэрозольдық (түтін,
тұман, сіркіреу) не сұйық-тамшы
күйінде болуы мүмкін. Олар
адамдарды тыныс органдары,
кілегей қабықтар және тері қабаттары
арқылы, ал зақымдалған өнімдер
мен суды тұтынғанда асқазан – ішек
жолы арқылы зақымдайды

Ондаған жылдар бойында химиялық қаруды қолдануға тиым салмақ әрекеттер талай рет жасалды. Бірқатар халықаралық конвенциялар мен шарттар осыған бағытталды. 1993 ж. қаңтарда Парижде химиялық қаруды талдап – жасауға тиым салу және оны құрту туралы Халықаралық конвенция жасалды. Сөйтсе де Жер шарында ол әзірше өте көп. Демек, оның қолданылу мүмкіндігі де жойылған жоқ.

Қолданылған әдебиеттер.

- “Тіршілік қауіпсіздігі ” оқу құралы
- “Ішкі аурулар” Ділдабекова К.Н.

Ғаламтор ресурстары: www.Google.ru

www.mail.ru

www.wikipedia.ru

Назарларыңызға рахмет!

